

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΡΑΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΙΑΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2025-2026

Μάθημα: Τουρκικά Επίπεδο: E6 Διάρκεια: 2.30 ώρες Ημερομηνία: 20 Μαΐου 2026

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΝΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ

BİRİNCİ BÖLÜM: YAZMA

35 PUAN

Lütfen aşağıdaki konulardan birini seçerek aşağı yukarı 220-250 kelimelik bir kompozisyon yazınız:

1. Kıbrıs'ta yabancılarla ilişkilerimizi ve bu ilişkilerin toplum üzerindeki etkilerini değerlendiriniz.
2. 'İnsan insana muhtaçtır' anlayışından hareketle, emeklilik yıllarında bireylerin yalnızlık yaşaması kaçınılmaz mıdır? Aile, çevre ve toplumsal destek unsurları bu süreci nasıl etkileyebilir? Tartışınız.

İKİNCİ BÖLÜM: OKUMA - ANLAMA

35 PUAN

BİRİNCİ METİN

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapınız.

LAYIK OLMAYA ÇALIŞMAK

(1) Hayat güzeldir. Evet, ama kimin için güzeldir? Öyle insanlar var ki bu dünyada acılar içindeler. Az sıkıntı mı var bu yuvarlak dünyamızda? Açlık var, sefalet var, acının her türlü var. İnsanların birbirlerine karşı düşmanlıkları, kıskançlıkları, kinleri, nefretleri var. Ama bütün bunlara rağmen yaşamak yine de güzel; dünya güzelliklerle dolu. Huzurun ve mutluluğun en güzeli, yine bu dünyada bulunuyor. Bu dünyada üzülmemek ve mutlu olmak için ne yapmak gerekiyor?

(2) Önce şunu kabul edelim: Bu dünya, bizim keyfimize, arzularımıza, heveslerimize göre dönmüyor. Onun kendine uygun bir dönüş tarzı vardır. Biz dünya için, son derece önemsiz varlıklarız. Onun gidişine ayak uydurmaya mecburuz. Bu dünyadaki mutsuz insanların bir kısmının amacı yoktur. Diğer bir kısmı da isteklerini elde etmek için çaba göstermemiş, onlara layık olmaya çalışmamıştır. Mutluluğun birinci kuralı mutlu olmayı istemek, ikinci kuralı da ona layık olmaya çalışmaktır. Örneğin, basit bir ailenin kızı bir kralın oğlu ile evlenmek isterse, mutsuz olur. Belki şimdi siz 'Basit bir ailenin kızı bir kralın oğlu ile evlenemez mi?' diye



düşünüyorsunuz. Bazen evlendiği oluyor. Fakat bu son derece nadir bir durumdur. Mutlu olmayı aklına koyan insanın bunu istememeyi bilmesi gerekir.

(3) Zengin bir adamın oğlu, babası öldükten sonra yoksulluğa düştüğü zaman: “Benim babam ne şanslı bir adamdı. Bende o şans yok, ne hâle geldim?” derse, mutsuzluğunun nedenini bilmiyordur. Bu genç adamın mutlu olabilmesi için mutsuzluğunun nedenini anlaması gerekir. Babasının ölümünden sonra genç adamın yoksullaşmasının nedeni; babasından kalan servete layık olmayı bilmemesi ve babası kadar çalışmamasıdır.

(4) Hayat çok iyidir, çok hoştur ama onun iyiliğinden ve hoşluğundan yararlanabilmek için de bir hazırlığa ihtiyaç vardır. İnsan ne kadar hazırlık yaparsa, o kadar kaliteli yaşayabilir. Yoksa gelişigüzel bir yaşama hevesi içinde hayat, insanlara tüm mutlulukları vermez. Bu dünyada hataların cezası; doğruların da ödülü vardır.

(5) Mutlu bir aile gördüğünüz zaman, “Ben niçin öyle değilim?” diye üzülme yerine, “Onlar ne yapmışlar da bu hâle gelmişler?” sorusunu kendinize sormanız gerekir. İmrenmek güzel şey, fakat kıskanmak fena şeydir. Başka insanlardaki güzel şeyleri, siz de elde etmeye çalışın. Eğer böyle bir çalışmaya girerseniz onlara yaklaşırsınız. Fakat sadece kıskanırsanız daha da mutsuz olursunuz. Yani, ilk önce mutluluğa layık olmaya çalışmak gerekir.

1. Metnin paragraflarına uygun başlığı seçiniz.

5x1=5 PUAN

BAŞLIKLAR	PARAGRAF
1. Kıskançlık ve Layık Olma Mücadelesi	
2. Mutluluğun Sebeplerini Sorgulamak	
3. Dünyevi Uyumsuzluk ve Özbenlik	
4. Varoluş ve Acının Gölgeleleri	
5. Hazırlık ve Yaşamın Kalitesi Arasındaki İlişki	

2. Lütfen doğru seçeneği işaretleyiniz.

5x2=10 PUAN

METİNDE	VAR	YOK
1. Hayatta mutsuzluk tamamen dış etkenlere bağlıdır		
2. Mutluluk için önce onu istemek gerekir.		
3. Hazırlıksız bir insan da tüm mutlulukları yaşayabilir.		
4. Başkalarındaki güzellikleri elde etmeye çalışmak, kıskançlıktan daha iyidir.		
5. Dünyanın kendi işleyişine ayak uydurmak gerekmez.		



İKİNCİ METİN

TÜRK KAHVESİ

(1) Türk kahvesi, dünyanın en eski kahve pişirme yöntemlerinden biridir. Kahve, cezvede pişirildikten sonra içilir. Türk kahvesi köpük, kahve ve telveden oluşur. Köpüğü sayesinde fincanda uzun süre sıcak kalır ve damakta tadı uzun süre devam eder. İnce kenarlı fincanda sunulduğu

için, diğer kahve türlerine göre daha yavaş soğur ve böylece daha uzun süreli bir kahve keyfi sunar. Diğer kahve türlerine göre, daha kıvamlı, yumuşak ve aromatiktir. Kendine özgü enfes kokusu ve özel köpüğü ile diğer kahvelerden kolaylıkla ayırt edilebilir. Kaynatılarak içilebilen tek kahve türüdür.

(2) Türk kahvesi **eşsizdir**, çünkü kahvesi fincanın içindedir. Kahve, telve olarak dibe çöker, bu yüzden filtre edilmesine ve süzülmesine gerek yoktur. Hazırlanırken içine şeker koyulduğu için, sonradan tatlandırmaya gerek yoktur. Sağlıklıdır, çünkü fincanın dibindeki telvesi içilmez. Diğer kahve türlerine göre, daha az kafein içerir. Kahve içmeden önce su içilip ağızdaki diğer tatlar arındırılır ve Türk kahvesinin tadına varılır. Türkler için kahve içmek bambaşka bir keyiftir. Beraberinde getirdiği dostluk, sevgi ve paylaşım için bir fincan kahveye büyük anlamlar yüklenir. **“Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır”** sözü bunu en iyi şekilde anlatır. Kahve içmek, Türk halkı için o kadar büyük önem taşır ki dilimizdeki “kahvaltı” sözcüğü ‘kahve-altı’ sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşmuştur.

(3) Kahve, 14. yüzyıl başlarında, Güney Habeşistan’ın Kaffa yöresinde bulunmuştur. Türklerin kahveyle tanışması ise şöyle olur: Özdemir Paşa, vali olarak Yemen’e gider. Orada ilk defa kahve içip tadını çok beğenir. 1517 yılında Yemen’de görevi bittikten sonra İstanbul’a dönerken yanında kahve getirir.

(5) Kahve ikramı da **dostlukların pekişmesinde** önemlidir. Ev sahibi misafirine verdiği değeri, hazırladığı ve özenle sunduğu kahvesi ile gösterir. Kız isteme törenlerinde, gelin adayının damadın ailesine kahve yapıp ikram etmesi de bir gelenektir.

(4) Nefis bir Türk Kahvesi hazırlamak için sadece 2 dakika yeterlidir: Suyu fincanla ölçüp cezveye koyun. Her fincan için iki çay kaşığı kahve, iki çay kaşığı şeker ilave edip kısık ateşte iyice karıştırın. Kahve kaynamaya başlamadan önce köpüğü fincanlara paylaştırın. Kalan kahveyi bir taşım daha pişirdikten sonra fincanlara boşaltın.

3. Metnin karışık olarak verilen paragraflarını sıralayınız.

5x1=5 PUAN

1. Paragraf	
2. Paragraf	
3. Paragraf	
4. Paragraf	
5. Paragraf	

4. Yukarıdaki metin ile ilgili doğru cevabı işaretleyiniz.

5x3=15 PUAN

1. Metne göre Türklerin kahveyle tanışması nasıl olmuştur?

- a. Osmanlı Döneminde Yemen’de yaşayan Özdemir Paşa kahveyi satmak için İstanbul’a getirir.
- b. Yemen’de görevli bir Osmanlı paşası kahveyi beğenir ve onu İstanbul’a getirir.
- c. Osmanlı paşası olan Özdemir Paşa Yemen’den dönerken yolda kahveyi başkasına satar.

2. Metne göre Türk kahvesi niçin sağlıklıdır?

- a. Çünkü Türk kahvesi filtre edilmezse zararlı olur.
- b. Çünkü Türk kahvesi süzülerek içilir.
- c. Çünkü Türk kahvesinin dibe çöken telvesi tüketilmez.

3. “**Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır**”. Metinde geçen bu cümleyle ne anlatılmak istenmiştir?

- a. Kahve içilen fincan kırk yıl saklanmalı.
- b. İnsanlar sadece kahve içmekle kalmaz, kahveyle beraber anılara ve dostluklara sahip olur.
- c. Eğer güzel bir dostluk kurmak istiyorsan arkadaşından bir fincan kahve iste.

4. Aşağıdakilerden hangisi “**essiz**” ifadesiyle aynı anlamda değildir?

- a. Bir benzeri olmayan
- b. Diğerlerinden farklı olan
- c. Önceki nesillere benzeyen

5. Aşağıdakilerden hangisi “**dostlukların pekişmesinde**” ifadesiyle aynı anlamdadır?

- a. Bir arkadaşınla aranı açmak
- b. Arkadaşlık ilişkilerini kuvvetlendirmek
- c. Arkadaşlıkları çok önemsememek

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: DİL KULLANMI

30 PUAN

5. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz. **Kelimelerden biri kullanılmayacaktır.** 5x1=5 PUAN

oldukça / olduğu için / dolayısıyla / yönelmeye / olması / tükettikleri

Vegan/Vejetaryen Beslenmenin Çevre ve İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri

Hayvansal kaynaklı hiçbir besinin tüketilmediği ya da kısıtlı olarak tüketildiği vegan ve vejetaryen beslenme türleri modern dünyamızda (1) popülerleşiyor. Vegan ya da vejetaryen beslenenlerin bu beslenme biçimini savunmalarının başlıca sebebi bu beslenme türünün çevreye daha az zararlı (2)

Özellikle kırmızı et üretimi çevreye daha çok zarar verirken, vegan/vejetaryen beslenenlerin sıklıkla (3) bitkisel gıdalar hayvansal olanlara göre daha da düşük miktarlarda çevreye zarar vermektedir. (4) bu beslenme türü ekolojinin korunması açısından desteklenmektedir.

Ne var ki vegan/vejetaryen beslenme türünün zararlarını savunan araştırmalar da vardır. Bu araştırmalara göre hayvansal besinlerde bulunan proteinlerin, vücuda biyolojik yararı bitkisel proteinlere göre daha yüksektir. Bu yüzden uzun süre vegan beslenenlerde protein yetersizliğine bağlı olarak yorgunluk, halsizlik, anemi, bağışıklık sisteminde düşüş gibi çeşitli tıbbi belirtiler görülebilmektedir.

Aynı şekilde kemik gelişimi için önemli olan kalsiyum da süt ve süt ürünlerinde yüksek miktarda (5) vegan beslenenlerde kalsiyum miktarı düşük kalabilir ve bu durum da birtakım hastalıklara sebep olabilir.

6. Uygun seçeneği işaretleyiniz.

5x2=10 PUAN

1. Aşağıdakilerin hangisinde gizli özne vardır?

- a. Babam partiye gitmeme izin vermiyor.
- b. Adam, kızına eve gitmesini söyledi.
- c. Akşam bize gelerek sürpriz yaptılar.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumsuzdur?

- a. Kuralları bilmiyorum değilim fakat hız sınırını aştım.
- b. Okumanın bu kadar önemli olduğunu anlamış değil.
- c. Bütün bunların neye mal olduğunu bilmiyorum değil.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumludur?

- a. Bize ne zaman geldi ki şimdi gelsin.
- b. Beni de seni de tanımıyor değil.
- c. Oraya ne gittim, ne de giderim.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirsiz nesne vardır?

- a. O, kitabı dün okumuş.
- b. Öğretmen seni görmek istiyor.
- c. Annem pasta yapıyor.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?



- a. Yaptıkları hala unutulmadı.
- b. Toplantı, saat üçte başlayacak ve dörtte sona erecek.
- c. Bu kazada can kaybı yaşanmadı.

7. Altı çizili deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

5x2=10 PUAN

1. Haftada bir pizza günü yapmak, bizim olmazsa olmazımızdır.
2. Günlerdir içinde tuttuğu sırları arkadaşına anlattığında, eteğindeki taşları döktü.
3. Artık eski nesil bilgisayarların pabucu dama atılıyor.
4. Kız kardeşim fareyi görünce ödü koptu.
5. Kahve ile aram hiç iyi değil. Mideme dokunuyor.

- a. Çok korkmak.
- b. Sevmediğini, tercih etmediğini söylemek.
- c. Kesinlikle gerekli, vazgeçilmez.
- d. İçindeki sıkıntıyı, yükü anlatmak, rahatlamak.
- e. Değerinin kalmaması, eskiyip unutulması.

8. Aşağıdaki metnin boşluklarını kutudaki kelimeleriyle tamamlayınız. 5x1=5 PUAN

yapılan / tartışılmaya / üstelik / gösterdiği / olmadığını

Uzaya Yolculuğumuz

İnsanoğlunun gökyüzüyle ilişkisi tarihin ilk çağlarından beri canlılığını korumaktır. Hatta bugünlerde uzay turizmi (1) başlanmıştır. Eskiden şehirlerarası seyahat bile zorken artık uzay yolculuğu mümkün hale gelmiştir. Ne var ki şimdilik sadece zenginlere hitap etmektedir. Bunu mümkün kılmak için dünyanın farklı yerlerinde birçok firma harekete geçmiştir. Bununla birlikte daha önce sadece devlet yardımıyla (2)



..... uzay turizmi artık özel firmaların da faaliyet (3) bir pazar olmuştur. Nitekim bu sektörün öncü isimlerinden Elon Musk ve şirketi SpaceX birçok ülkenin uzaya gitmek için tercih ettiği adres olmuştur.

Hatta sürekli yaptığı Mars vurgusuyla, Elon Musk ve sessiz ama emin adımlarla ilerleyen Jeff Bezos da uzay kapısının bize çok da uzak (4) göstermiştir. (5)

..... Musk, kendinden önce Teslasını gönderdi bile. Dünyada bu gelişmeler oluyorken neyse ki ülkemizde de uzay yolculuğu hakkında umut verici çalışmalar bulunmaktadır. Türkiye Uzay Ajansı ile Türk Havacılık ve Uzay Sanayi Şirketi hem uydu çalışmaları hem de bilim insanı yetiştirme konusunda ilerlemiştir.

Başarılar dileriz!